

<https://doi.org/10.15407/ukrbotj78.05.365>

SHORT COMMUNICATION

Нова знахідка рідкісного гриба *Hericium erinaceus* (*Russulales*) в Україні

Федір П. ТКАЧЕНКО^{1*}, Микола П. ПРИДЮК²

¹Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, вул. Дворянська 2, Одеса 65058, Україна

²Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська 2, Київ 01601, Україна

Abstract. A new locality of the rare fungus *Hericium erinaceus*, the species to be included in the *Red Data Book of Ukraine*, is reported. The fungus was found in Odesa city, for the first time in the steppe zone of Ukraine. This species is an edible and biotechnologically valuable fungus. A description of the new locality and macro- and micromorphological characters of the found fruit bodies are provided. The information about its distribution in Ukraine and worldwide, as well as the original illustrations, are presented.

Keywords: *Basidiomycota*, new record, *Red Data Book of Ukraine*, steppe zone, wood decomposing fungi

Article history. Submitted 14 May 2021. Revised 01 July 2021. Published 29 October 2021

Citation. Tkachenko F.P., Prydiuk M.P. 2021. A new record of the rare fungus *Hericium erinaceus* (*Russulales*) in Ukraine. *Ukrainian Botanical Journal*, 78(5): 365–369. [In Ukrainian]. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj78.05.365>

Affiliation. Odesa I.I. Mechnikov National University, 2 Dvorianska Str., Odesa 65058, Ukraine: F.P. Tkachenko. M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, 2 Tereshchenkivska Str., Kyiv 01601, Ukraine: M.P. Prydiuk.

*Corresponding author (e-mail: tyf@ukr.net)

Вступ

Інвентаризаційні дослідження грибів є необхідною передумовою їхньої охорони та збереження. Особливої ваги ця робота набуває в міських агломераціях, де спостерігається значний антропогенний тиск на навколишнє середовище. Хоча дереворуйнівні гриби вважаються стійкішими до забруднення, аніж представники інших еколого-трофічних груп, проте на їхнє розповсюдження цей фактор також впливає (Medvedev, 2006). Наприклад, пригнічений стан міських дерев та кущів нерідко сприяє поширенню деяких з них. Під час дослідження видового складу дереворуйнівних грибів у парках та інших деревних насадженнях м. Одеса нами за останні роки було виявлено 27 представників цієї еколого-трофічної групи, в тому числі й рідкісних (Tkachenko, Oralko, 2020). Більшість з них мають практичне значення

(зокрема, містять різноманітні біологічно активні сполуки) (Macromycetes..., 2012; González-Quero, Martinez, 2020). Їхні вторинні метаболіти містять поліцукри, β-глюкани, тритерпени, стероли, глікопротеїди та імуномодулятори, які мають значний терапевтичний ефект (Chaturvedi et al., 2018). Екстракти грибів використовують для лікування, насамперед, онкологічних хвороб, поліпшення стану хворих після радіоактивного опромінення та хіміотерапії (Macromycetes..., 2012; Rossi et al., 2019). Гриби здатні продукувати речовини, які також виявляють антиоксидантні, антибактеріальні, антивірусні, імуномодельючі, гепатопротекторні, антигіпохолестеринові, антипаразитні та седативні властивості (Brandt, Piraino, 2000). Тому бережливе ставлення до цього природного джерела сучасних і майбутніх медичних препаратів є необхідністю.

© 2021 F.P. Tkachenko, M.P. Prydiuk. Published by the M.G. Kholodny Institute of Botany, NAS of Ukraine. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>), which permits use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited

Під час обстеження міських зелених насаджень восени 2020 р. після значних опадів вдалося виявити чотири нових для Одеси види дереворуйнівних грибів (*Hemipholiota populnea* (Pers.) Bon, *Hericium erinaceus* (Bull.) Pers., *Phaeolus schweinitzii* (Fr.) Pat. і *Pleurotus dryinus* (Pers.) P.Kumm). Серед них найбільший інтерес становить *H. erinaceus* (*Hericiaceae*, *Russulales*), оскільки він у поточному році включений (під номером 833) у "Перелік видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ)" (http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE35992.html). Отже, будь-які нові дані щодо його поширення в Україні набувають чималого значення. Згідно до мікологічного районування України (Heluta, 1989), нове місцезнаходження *H. erinaceus* розташоване в Правобережному Злаково-Лучному Степу. Цей вид досі не реєстрували в степовій зоні України, нещодавні публікації про знахідки *H. erinaceus* стосуються Карпат (Dudka et al., 2019) та Криму (Dudka et al., 2004; Sarkina, Stavnishenko, 2019), а раніші – переважно Полісся та Лісостепу (Bobyak, 1907; Gizhytska, 1929; Sosin, 1940; Zerova et al., 1972).

Відомо, що *H. erinaceus* не тільки їстівний гриб, а й перспективний для медицини продуцент біологічно-активних сполук (González-Quero, Martinez, 2020). У першу чергу можна згадати герінацин, який продемонстрував певну ефективність у лікуванні деяких хвороб нервової системи (у т. ч. Альцгеймера і Паркінсона), а також при депресивних станах хворих. Такі компоненти герінацину, як 3-гідроксігеріценон F, геріценони I та J, позитивно впливають на нейрони, стимулюють гіпокамп-залежне навчання та поліпшують пам'ять (Chiu et al., 2018). Загалом *H. erinaceus* проявляє антимікробні, антигіперглікемічні та гемаглютинуючі властивості (Chiu et al., 2018), а добре відпрацьована технологія культивування робить цей гриб дуже перспективним біотехнологічним об'єктом (Miroshnychenko et al., 2018).

Матеріали та методи

Збір матеріалу проводили маршрутним методом. Ідентифікацію гриба виконано за визначником (Zerova et al., 1972), з уточненням за іншими джерелами (Nikolajeva, 1961; Gminder et al., 2000). Опис макро- та мікроструктур базується на вказаному нижче зразку. Деталі мікроскопічної будови досліджували на сухому матеріалі. Для цього виготовляли

поперечні та поздовжні зрізи шипів гіменофору. Дали їх монтували в 3%-му розчині КОН і забарвлювали Конго-червоним для більшої контрастності. Розміри спор, що наведені в тексті статті, ґрунтуються на вимірах 20 випадково відібраних екземплярів (у т. ч. найменшого та найбільшого). Досліджений зразок переданий до гербарію Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (KW-M) (оскільки матеріал був зібраний до того, як гриб був внесений до списку видів, що охороняються законом про Червону книгу, його вилучення із природи не потребувало додаткових дозволів).

Результати

Нижче наводимо повний опис зібраного зразка із зазначенням макро- та мікроознак, його місцезнаходження, а також інформацію щодо його поширення в Україні та світі.

Hericium erinaceus (Bull.) Pers., Comm. fung. clav. (Lipsiae): 27. 1797. – Рис. 1, 2.

Bas.: *Hydnum erinaceus* Bull., Herbar de la France 1: t34. 1781.

Syn.: *Clavaria erinaceus* (Bull.) Paulet, Traité champ. (Paris) 2(Index): 1–476. 1793. – *Hydnum erinaceus* Bull., Herb. Fr. (Paris) 1: tab. 34. 1781 [1780–81]. – *Hericium erinaceus* var. *sulphureum* Pers., Mycol. eur. (Erlanga) 2: 153. 1825. – *Hericium erinaceus* var. *viridescens* Pers., Mycol. eur. (Erlanga) 2: 153 (1825). – *Dryodon erinaceus* (Bull.) P.Karst., Bidr. Känn. Finl. Nat. Folk 37: 92. 1882. – *Hericium erinaceus* subsp. *erinaceo-abietis* Burds., O.K.Mill. & Nishij., Mycotaxon 7(1): 4. 1978. – *Hydnum caput-medusae* Bull., Herb. Fr. (Paris) 9: tab. 412. 1789. – *Hericium caput-medusae* (Bull.) Pers., Comm. fung. clav. (Lipsiae): 26. 1797. – *Merisma caput-medusae* (Bull.) Spreng., Syst. veg. 4(1): 496. 1827. – *Dryodon caput-medusae* (Bull.) Quél., Enchir. fung. (Paris): 193. 1886. – *Hericium erinaceus* f. *caput-medusae* (Bull.) Nikol., Acta Inst. Bot. Acad. Sci. USSR Plant. Crypt., Ser. II 5: 340. 1950. – *Hericium hystrix* Pers., Comm. fung. clav. (Lipsiae): 27. 1797. – *Hydnum hystrix* (Pers.) Fr., Syst. mycol. (Lundae) 1: 410. 1821. – *Merisma hystrix* (Pers.) Spreng., Syst. veg., Edn 16 4(1): 496. 1827. – *Martella hystrix* (Pers.) Lloyd, Mycol. Writ. 3: 457. 1910. – *Dryodon juranus* Quél., C. r. Assoc. Franç. Avancem. Sci. 30(2): 496. 1902 [1901]. – *Hydnum juranum* (Quél.) Sacc. & D.Sacc., Syll. fung. (Abellini) 17: 150. 1905. – *Hericium erinaceus* subsp. *unguiculatum* Pers., Mycol. eur. (Erlanga) 2: 153.

1825. – *Hydnum unguiculatum* (Pers.) Streinz, Nomencl. fung. (Berlin): 326. 1861. – *Hericium unguiculatum* (Pers.) Legon & A. Henrici, Checklist of the British & Irish Basidiomycota (Richmond): 126. 2005. – *Martella echinus* Scop., Annus hist.-nat. 4: 151. 1770. – *Hericium echinus* (Scop.) Pers., Comm. fung. clav. (Lipsiae): 28. 1797. – *Manina cordiformis* Scop., Diss. sci. nat., Edn 1: 97. 1772. – *Hydnum hystricinum* Batsch, Elench. fung. (Halle): 113. 1783. – *Martella hystricinum* (Batsch) Kuntze, Revis. gen. pl. (Leipzig) 3(3): 492. 1898. – *Clavaria conferta* Paulet, Traité champ. (Paris) 2(Index): 427. 1793. – *Hericium grande* Raf., Ann. Bot. (Desvaux) 1: 237. 1813. – *Steccherinum quercinum* Gray, Nature distribution of GB plants 1: 651. 1821. – *Hericium commune* Roques., Histoire des champignons comestibles et vénéneux 47: 1832. – *Hydnum omasum* Panizzi, Comm. Soc. crittog. Ital. 1(fasc. 3): 175. 1862.

Плодові тіла діаметром до 15 см, надеревні, м'ясисті, напівкулясті, округлоприплюснуті або подушкоподібні, поодинокі або в зростках по кілька штук, сидячі або з короткою ексцентричною ніжкою, повністю вкриті шипастим гіменофором, білі, згодом жовтувато-вохристі до рудувато-вохристих. Шипи 1–3 см завд., до 0,1 см у діам. при основі, прямі або на кінці трохи зігнуті. М'якуш з порожнинами, білий, солодкуватий, з приємним грибним запахом. Споривий порошок білий. Спори 5,5–6,2 × 5,0–5,5 мкм, широкоовальні до майже округлих, гладенькі, тонкостінні, безбарвні. Глеоцистиди 3–10 мкм завтов., зернисті.

Ксилотроф (факультативний паразит), розвивається на живих і мертвих деревах, переважно на дубі та буці, рідше на інших листяних породах (вільсі, грабі, кінському каштані, осиці тощо, в нашому випадку – на платані). Трапляється як у природних лісах (листяних і мішаних), так і в штучних насадженнях (садах та парках), з серпня до листопада.

Досліджений зразок. м. Одеса, старі деревні насадження *Platanus × hispanica* Mill. ex Münchh. (*Platanus × acerifolia* (Aiton) Willd.), з домішкою *Acer platanoides* L. і *Juniperus sabina* L.), у дуплі *Platanus × hispanica* на висоті приблизно 3 м від поверхні землі, 17.11.2020 (KW-M71219), збір. Ф.П. Ткаченко.

Поширення в Україні. *Карпатські ліси:* Закарпатська обл., Міжгірський р-н, НПП "Синеvir", на гнилій деревині; Рахівський р-н, Карпатський біосферний заповідник, на деревині ялини; Львівська обл., Сколівський р-н, НПП "Сколівські Бескиди", на ялиці (Dudka et al., 2019). *Західноукраїнські ліси:* Тернопільська обл.,

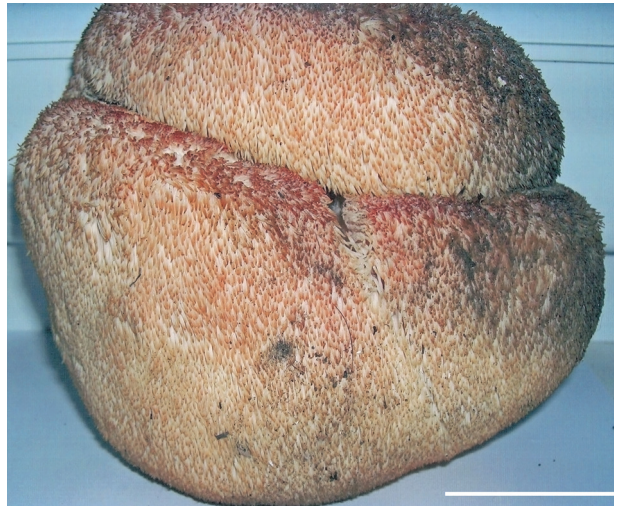

Рис. 1. Плодове тіло гриба *Hericium erinaceus* (KW-M71219). Масштабна лінійка: 5 см

Fig. 1. Fruit body of *Hericium erinaceus* (KW-M71219). Bar: 5 cm

Рис. 2. Плодове тіло *Hericium erinaceus* на стовбурі *Platanus × hispanica*

Fig. 2. Fruit body of *Hericium erinaceus* on trunk of *Platanus × hispanica*

Бережанський р-н, околиця с. Куряни, листяний ліс, на гнилому пні граба, 1903–1905 рр.; околиця с. Лапшин, листяний ліс, на гнилому стовбурі вільхи, 1903–1905 рр. (Bobyak, 1907). *Західний Лісостеп*: Хмельницька обл., Кам'янець-Подільський р-н, околиці м. Кам'янець-Подільський, листяний ліс, на пні в'яза, вересень 1934 р. (Sosin, 1940). *Правобережне Полісся*: Київська обл., Бучанський р-н, м. Ірпінь, на живому стовбурі дуба, 30.10.1928 (Gizhytska, 1929). *Правобережний Лісостеп*: без точних даних (Zerova et al., 1972). *Лівобережний Лісостеп*: без точних даних (Zerova et al., 1972). *Гірський Крим*: АР Крим, Бахчисарайський р-н, Кримський природний заповідник, долина р. Альми, дубовий ліс, на сухих та живих стовбурах дуба, липень 1936, околиці кордону "Тар'єр", дубовий ліс, на стовбурі дуба, 15.10.1937 (Gutsevich, 1940), околиці кордону "Аспорт", ліс із дуба скельного, на сухому стовбурі дуба, 25.09.2001 (Dudka et al., 2004). *Південний берег Криму*: АР Крим, Алуштинська міськрада, г. Аю-Даг, ліс із дуба скельного, на живому стовбурі дуба, 08.10.2001 (Dudka et al., 2004); там само, на живих деревах, повалених стовбурах та сухостої дуба, 01.11.2013, 17.10.2015, 06.11.2015 (Sarkina, Stavishenko, 2019).

Загальне поширення. Європа (Австрія, Бельгія, Боснія та Герцеговина, Болгарія, Велика Британія, Греція, Данія, Іспанія, Італія, Латвія, Люксембург, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Північна Македонія, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Угорщина, Україна, Франція, Хорватія, Чехія, Швейцарія, Швеція), Азія (Вірменія, Грузія, Індія, Китай, Малайзія, Монголія, Непал, Пакистан, Південна Корея, Північна Корея, Росія (Далекий Схід), Туреччина, Японія), Північна та Центральна Америка (Коста-Ріка, Мексика, США), Південна Америка (Колумбія), Австралія. Занесений до Червоних списків Австрії, Великої Британії, Нідерландів, Польщі, Словаччини, Чехії та Швеції (Nikolajeva, 1961; Gminder et al., 2000; http://iucn.ekoo.se/iucn/species_view/356812/).

Висновок

Отже, перша знахідка *Hericium erinaceus* на *Platanus ×hispanica* в зоні Степу істотно розширює відомості про поширення гриба в Україні. Отримані нами дані будуть корисними для підготовки наступного видання Червоної книги України.

Подяка

Висловлюємо щиро вдячність І.С. Саркіній за консультативну допомогу.

Список посилань

- Bobyak H. 1907. *Zbirnyk matematychno-pyrodopysnolikarskoyi seksii Naukovoho tovarystva im. Shevchenka*, 11: 1–40. [Боб'як Г. 1907. Причинки до микології східної Галичини. Гриби околиць Бережан. *Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового товариства ім. Шевченка*, 11: 1–40].
- Brandt C.R., Piraino F. 2000. Mushrooms antivirals. *Recent Research Developments in Antimicrobial Agents and Chemotherapy*, 4(1): 11–26.
- Chaturvedi V.K., Agarwal S., Gupta K.K., Ramteke P.W., Singh M.P. 2018. Medicinal mushroom: boon for therapeutic applications. *Biotechnology*, 8(8): 334. <https://doi.org/10.1007/s13205-018-1358-0>
- Chervona knyha Ukrainy. Roslynniy svit (Red Data Book of Ukraine. Plant Kingdom)*. Ed. Ya.P. Didukh. Kyiv: Globalconsulting, p. 565. [Червона книга України. Рослинний світ. Ред. Я.П. Дідух. Київ: Глобалконсалтинг, с. 565].
- Chiu C.-N., Chyau C.-C., Chen C.-C., Lee L.-Y., Chen W.-P., Liu J.-L., Lin W.-H., Mong M.-C. 2018. Erinacine A-enriched *Hericium erinaceus* mycelium produces antidepressant-like effects through modulating BDNF/PI3K/Akt/GSK-3 β signaling in mice. *International Journal of Molecular Science*, 19(2): 341. <https://doi.org/10.3390/ijms19020341>
- Dudka I.O., Heluta V.P., Tykhonenko Yu.Ya, Andrianova T.V., Hayova V.P., Prydiuk M.P., Dzhagan V.V., Isikov V.P. 2004. *Gryby pryrodnykh zon Krymu (Fungi of Nature Zones of Crimea)*. Ed. I.O. Dudka. Kyiv: Phytosociocentr, 452 pp. [Дудка І.О., Гелюта В.П., Тихоненко Ю.Я., Андріанова Т.В., Гайова В.П., Придюк М.П., Джаган В.В. Ісіков В.П. 2004. *Гриби природних зон Криму*. Під заг. ред. І.О. Дудки. Київ: Фітосоціоцентр, 452 с.].
- Dudka I.O., Heluta V.P., Prydiuk M.P., Tykhonenko Yu.Ya., Akulov O.Yu., Hayova V.P., Zykova M.O., Andrianova T.V., Dzhagan V.V., Shcherbakova Yu.V. 2019. *Fungi of reserves and national nature parks of the Ukrainian Carpathians*. Ed. prof. V.P. Heluta. Kyiv: Naukova Dumka, 214 pp. [Дудка І.О., Гелюта В.П., Придюк М.П., Тихоненко Ю.Я., Акуллов О.Ю., Гайова В.П., Зикова М.О., Андріанова Т.В., Джаган В.В., Щербаківа Ю.В. 2019. *Гриби заповідників та національних природних парків Українських Карпат*. Під заг. ред. В.П. Гелюти. Київ: Наукова думка, 214 с.].
- Gizhytska Z. 1929. *Bulletin of Kyiv Botanical Garden*, 10: 4–41. [Гіжицька З. 1929. Матеріали до мікофлори України. *Вісник Київського ботанічного саду*, 10: 4–41].

- Gminder A., Krieglsteiner G.J., Winterhoff W., Kaiser A. 2000. *Die Großpilze Baden-Württembergs*. Bd. 2. *Ständerpilze: Leisten-, Keulen-, Korallen- und Stoppelpilze, Bauchpilze, Röhrlings- und Täublingsartige*. Hrsg. von G.J. Krieglsteiner. Stuttgart: Eugen Ulmer Verlag, 620 pp.
- González-Quero N., Martínez P. 2020. Bioactive compounds in some principal mushrooms: An association to adverse effects. *GSC Advanced Research and Reviews*, 5(2): 31–47. <http://dx.doi.org/10.30574/gscarr.2020.5.2.0103>
- Gutsevich S.A. 1940. *Transactions of the Crimean State Reserve*, 2: 3–37. [Гуцевич С.А. 1940. Гименомицеты основных древесных пород Крымского заповедника. Труды Крымского государственного заповедника, 2: 3–37].
- Heluta V.P. 1989. *Flora gribov Ukrainy. Muchnistorosianyie griby*. Kiev: Naukova Dumka, 256 pp. [Гелюта В.П. 1989. Флора грибов Украины. Мучнисторосяные грибы. Киев: Наукова думка, 256 с.].
- Medvedev A.G. 2006. *Polypores as indicators of change of forest ecosystems under the influence of anthropogenic impact*. Tver: ТИЕР. 236 pp. [Медведев А.Г. 2006. Трутовые грибы как индикаторы изменений лесных экосистем под воздействием антропогенной нагрузки. Тверь: ТИЕП, 236 с.].
- Miroshnychenko M.S., Lomberg M.L., Kracinko V.O. 2018. In: *Modern achievements of pharmaceutical technology and biotechnology: Conference proceedings, issue 4*. Kharkiv: NFAU, pp. 155–158. [Мірошніченко М.С., Ломберг М.Л., Красінько В.О. 2018. Перспективи використання грибів *Hericium erinaceus* для розробки нових лікарських засобів. У зб.: Сучасні досягнення фармацевтичної технології і біотехнології: матеріали конференції (Харків, 1–2 березня 2018 р.), вип. 4. Харків: Видавництво НФаУ, с. 155–158].
- Macromycetes: medicinal properties and biological peculiarities*. 2012. Ed. S.P. Wasser. Kyiv, 285 pp.
- Nikolajeva T.L. 1961. *Flora plantarum cryptogamarum URSS*, vol. 6: *Fungi (2). Familia Hydnaceae*: Moscow; Leningrad: Izdatelstvo Akademii Nauk SSSR, 432 pp. [Николаева Т.Л. 1961. Флора споровых растений СССР, том 6: Грибы (2). Ежовиковые грибы. Москва; Ленинград: Издательство Академии наук СССР, 432 с.].
- Rossi P., Difancia R., Quagliariello V., Savino E., Tralongo P., Rondazzo C.L., Berretta V. 2019. β -glucans from *Grifola frondosa* and *Ganoderma lucidum* in breast cancer an example of complementary and integrative medicine. *Oncotarget*, 9(37): 24837–24856. <https://doi.org/10.18632/oncotarget.24984>
- Sarkina I.S., Stavishenko I.V. 2019. *Scientific transactions of the Nature Reserve "Mys Martian"*, 10: 44–60. [Саркина И.С., Ставищенко И.В. 2019. Аннотированный список макромицетов ландшафтного заказника "Гора Аюдаг". Научные записки природного заповедника "Мыс Мартьян", 10: 44–60].
- Sosin P.Ye. 1940. *Botanical journal of Academy of Science of USSR*, 1(2): 381–386. [Сосін П.Є. 1940. Матеріали до флори грибів Кам'янець-Подільської області. Ботанічний журнал АН УРСР, 1(2): 381–386].
- Tkachenko F.P., Opalko T.I. 2020. *Visnyk Odeskogo Natsionalnogo Universytetu. Biologia*, 25(1): 42–51. [Ткаченко Ф.П., Опалко Т.І. 2020. Ксилотрофні гриби зелених насаджень м. Одеси. Вісник Одеського Національного університету. Біологія, 25(1): 42–51].
- Zerova M.Ya., Radzievsky G.P., Shevchenko S.V. 1972. *Uznachnyk grybiv Ukrainy Basydiomicety*, vol. 5, book 1. Kyiv: Naukova Dumka, 338 pp. [Зерова М.Я., Радзівський Г.П., Шевченко С.В. 1972. *Визначник грибів України. Базидіоміцети*, т. 5, кн. 1. Київ: Наукова думка, 338 с.].

Рекомендує до друку В.П. Гелюта

Ткаченко Ф.П., Придюк М.П. 2021. **Нова знахідка рідкісного гриба *Hericium erinaceus* (Russulales) в Україні.** *Український ботанічний журнал*, 78(5): 365–369. <https://doi.org/10.15407/ukrbotj78.05.365>

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, вул. Дворянська 2, Одеса 65058, Україна: Ф.П. Ткаченко. Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, вул. Терещенківська 2, Київ 01601, Україна: М.П. Придюк.

Реферат. Надано інформацію про нове місцезнаходження рідкісного гриба *Hericium erinaceus*, внесеного у новий "Перелік видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ)" (2021). Вид знайдений у м. Одеса – вперше у степовій зоні України. Гриб належить до цінних їстівних, а також є перспективним біотехнологічним об'єктом. У статті подано опис нового локалітету, детальні дані про макро- та мікроскопічні особливості знайдених плодових тіл. Узагальнено інформацію про його поширення в Україні та світі, надано оригінальні світліни.

Ключові слова: *Basidiomycota*, дереворуйнівні гриби, нова знахідка, степова зона, Червона книга України

